

Referencia gramatical y léxico útil

UNIDAD 1

GRAMÁTICA

1. Použitie slovesných časov

Presente – Prítomný čas

► Indikatívny tvar prézentu (prítomného času) sa používa:

- Keď hovoríme o zvykoch.

Luis no va nunca a la discoteca.

- Keď podávame všeobecnú informáciu o sebe/o svete.

Soy española, soy peluquera y me gusta mucho mi trabajo.

Muchas tiendas en España cierran a mediodía.

- (Niekdy) keď odkazujeme na budúcnosť.

Mañana te espero a las tres en mi casa.

- Keď vydávame inštrukcie.

Para poner en marcha el coche, primero enciendes el motor y empujas el pedal del embrague...

Pretérito perfecto – Minulý čas zložený/Predprítomný čas

► Zložený čas sa používa:

- Pri činnostiach, ktoré se odohrali v minulosti a ktoré pokračujú v prítomnosti.

Ahora mismo he visto a Paco en el pasillo y me ha dicho que no vendrá mañana.

- Keď hovoríme o osobných skúsenostiach alebo o činnostiach, ktoré sa odohrali v minulosti bez časového určenia.

Manu ha viajado mucho por Brasil.

Pretérito indefinido – Minulý čas jednoduchý

► Jednoduchý čas sa používa:

- Keď hovoríme o činnostiach alebo stavoch, ukončených v určitom konkrétnom okamihu v minulosti.

Rosalía ganó el Premio Ondas en 1998.

Pretérito imperfecto – Minulý čas neukončený (opisný)/ Souminulý čas

► Souminulý čas sa používa:

- Na vyjadrenie obvyklých činností v minulosti.

Antes salía mucho los fines de semana, pero ahora prefiero quedarme en casa.

- Pri opisovaní (stavu, okolností) v minulosti.

El camino del río era muy estrecho y acababa en un arenal.

- Na vyjadrenie činností (okolností) ktoré prebiehajú určitú dobu, ktoré sú často (náhodne) prerušené nejakou jednorázovou udalosťou.

Empezó a llover cuando llegábamos a la playa.

2. Sloveso + osobné zámeno le/zvratné zámeno se

► V španielčine existuje celý rad sloviess, ktoré sa zvyčajne vyskytujú v spojení s predmetnými tvarmi osobných zámen *me, te, le, nos, os, les*. Používajú sa podľa rovnakej schémy ako pri slovese *gustar*.

(A mí)	me	
(A ti)	te	
(A él/ella/Vd.)	le	cae/n bien / mal
(A nosotros/as)	nos	
(A vosotros/as)	os	
(A ellos/ellas/Vds.)	les	

A mí no me interesa la política.

¿A ti te cae bien la profesora nueva?

A ella no le queda bien esa blusa.

A nosotros nos preocupan los problemas del medio ambiente.

¿A vosotros os preocupa la contaminación?

A ellos no les importa llegar tarde.

- Niektoré slovesá sú zvrtné a spájajú sa so zámenami *me, te, se, nos, os, se*.

Yo	me	llevo	
Tú	te	llevas	
Él/ella/Vd.	se	lleva	bien / mal
Nosotros/as	nos	llevamos	
Vosotros/as	os	lleváis	
Ellos/ellas/Vds.	se	llevan	

Luis se lleva muy bien con Ángel.

Ayer Rosa se encontraba mal y no fue a clase.

Clara se enfada mucho con sus alumnos.

- Niekedy sa to isté sloveso môže vyskytovať v oboch uvedených štruktúrach. V takýchto prípadoch môže mať sloveso úplne odlišný význam, alebo sa naopak nezmení takmer vôbec.

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Verbos – Slovesá

interesar zaujímať, upútať • **quedar** dohovoriť sa; zostať
 • **caer** (s)padnúť • **pasar** prejsť, precestovať; tráviť; stať sa • **encantar** nadchúť, okúzliť, tešiť sa • **preocupar** znepokojovať sa, robiť starosti • **parecer** (zc) javiť sa, zdať sa, pripadať • **publicar** uverejniť, vydať • **ingresar** vstúpiť (do), stať sa členom • **estudiar** študovať, učiť sa
 • **trabajar** pracovať • **obtener** obdržať, získať • **regresar** vrátiť sa • **escribir** písať • **nacer** (zc) narodiť sa • **trasladarse** presťahovať sa • **vivir** žiť, bývať

UNIDAD 2

GRAMÁTICA

1. Pretérito Pluscuamperfecto – Predminulý čas

- Používa sa na vyjadrenie minulých, ukončených činností, ktoré predchádzali iným, taktiež minulým činnostiam.

Cuando llegué a casa mi marido ya había preparado la cena.

(Večera bola pripravená kôr, ako som prišiel domov).

Clara lloraba porque su madre no le había comprado un helado.

Me encontré a Carlos y me dijo que había cambiado de trabajo.

- Tvoria sa imperfektným tvarom pomocného slovesa *haber* a minulým prídavným významového slovesa.

Haber (imperfecto) + participio

Yo	había	
Tú	habías	
Él/ella/Vd.	había	hablado
Nosotros/as	habíamos	comido
Vosotros/as	habíais	vivido
Ellos/ellas/Vds.	habían	

2. Predložky

A

- Používa sa na určenie (ukázanie) smeru, pohybu.

Vamos a la estación de autobuses.

- So slovesom *estar* môže vyjadrovať:

Umístění: *El baño está a la derecha del salón.*

Vzdálenost: *El aeropuerto está a 5 km.*

Temperatura: *Estamos a 0 °C.*

Cenu: *La merluza está a 30 € el kilo.*

- So slovesom *ir* vyjadruje rýchlosť.

Yo nunca voy a más de 130 km/hora.

DE

- Označuje pôvod v čase a v priestore.

Rosa viene del supermercado.

Este vino es de Rioja.

- So slovesom *ir* tvoria viaceré väzby.

Ir de viaje, ir de compras, ir de vacaciones,

ir de excursión.

Nosotros este año no vamos de vacaciones porque no podemos.

DESDE

- Používa sa na vyjadrenie pôvodu v priestore a v čase.

Viven aquí desde 1980.

Desde mi casa hasta allí hay dos kilómetros.

EN

- Používa sa na označenie umiestnenia v čase a v priestore.

En España hace mucho calor en verano.

- Používa sa pri dopravných prostriedkoch.

Me gusta más viajar en tren que en avión, es más romántico.

POR

- Používa sa na vyjadrenie príčiny, dôvodu.

Han despedido a Juan por llegar tarde al trabajo.

- Používa sa na vyjadrenie miesta (kadiaľ).

Ven por la carretera de Toledo, es más corto el viaje.

- Používa sa na vyjadrenie prostriedku.

Envíame las fotos por fax, por favor.

PARA

- Používa sa na vyjadrenie účelu, cieľa.

Para venir a mi casa tienes que bajarte en la estación del metro de Plaza Cataluña.

- Používa sa na vyjadrenie (po)užiteľnosti.

A. Papá, ¿para qué sirve esta máquina?

B. Para hacer agujeros en la pared.

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Moverse por la ciudad – Pohybovať sa po meste

estación *f* nádražie • atasco *m* dopravná zápcha • regresar vrátiť sa • llegar prísť, pricestovať • metro *m* metro • rápido rýchly • durante behom • tren *m* vlak • ir ísť • coche *m* auto • tardar trvať, zdržať sa • autobús *m* autobus

Cosas de la casa – Veci v domácnosti/doma

aire acondicionado *m* klimatizácia • calefacción *f* kúrenie • chimenea *f* krb, komín • equipo de música *m* hi-fi veža • ordenador *m* počítač • televisión *f* televízia • vídeo *m* video • lavaplatos *m* umývačka riadu • lavadora *f* práčka • secadora *f* sušička

UNIDAD 3

GRAMATIKA

1. Vzťažné vety

- Vzťažné vety sú uvedené zámenami *que, el/la cual, los/las cuales, quien, quienes*. Najpoužívanejší vzťažný výraz pre osoby, aj pre veci, je *que*.

- Vo vzťažných vetách sa používajú rovnako indikatívne, ako aj subjunktívne/konjunktívne tvary sloviess.

- **Indikatív** sa používa, keď hovoriaci vie o predchádzajúcej existencii niečoho, alebo si je istý, že niečo také existuje.

He visto un restaurante nuevo que pone un cocido buenísimo.

Estamos buscando un bar que tiene unas tapas buenísimas.

- **Subjunktív/Konjunktív** sa používa, keď hovoriaci o existencii predchodzího nevie alebo si nie je istý.

Estamos buscando un bar que tenga buenas tapas.

- **Subjunktív/Konjunktív** sa rovnako použije, keď hovoríme o niečom, čo neexistuje alebo sa vyskytuje len ojedinele, vzáčne.

Hay pocos bares que tengan buenas tapas.

2. Podmieňovací spôsob

- Ak sa používa nezávisle od iných viet, slúži kondicionál na vyjadrenie návrhu, rady, málo pravdepodobných priani alebo vyjadruje zdvorilosť.

Yo que tú hablaría con el profesor.

Podríamos comprar un pollo asado y unas patatas fritas para comer.

Me gustaría estudiar música.

¿Le importaría cerrar la ventana?, tengo frío.

Hablar

Yo	hablaría
Tú	hablarías
Él/ella/Vd.	hablaría
Nosotros/as	hablaríamos
Vosotros/as	hablaríais
Ellos/ellas/Vds.	hablarían

3. Nepravidelný kondicionál/podmieňovací spôsob

- ▶ Nepravidelný kondicionál má rovnakú nepravidelnosť ako jednoduchý budúci čas prostý.

	Futuro	Condicional
Decir	diré	diría
Hacer	haré	haría
Poder	podré	podría
Poner	pondré	pondría
Salir	saldré	saldría

4. Pravidlá prízvuku

- ▶ Podľa umiestenia prízvučnej slabiky sa španielske slová klasifikujú ako *agudas* (posledná slabika je prízvučná), *llanas* (prízvučná je predposledná slabika) a *esdrújulas* (prízvučná je tretia slabika od konca).

- **Agudas.** Son las palabras cuya sílaba tónica es la última.

café, sofá, Madrid, hablar, lección, japonés

- **Llanas.** Son las que tienen el acento tónico en la penúltima sílaba.

árbol, examen, ventana, libro, lápiz

- **Esdrújulas.** Palabras cuya sílaba tónica es la antepenúltima.

médico, periódico, teléfono, oxígeno

- ▶ Aby sme vedeli, kde je potrebné umiestniť prízvuk, musíme sa riadiť určitými pravidlami.

- Prízvuk na poslednej slabike (*agudas*) sa označuje, pokiaľ je dané slovo zakončené na samohlásku alebo na spoluhlásku **n** a **s**.

mamá, alemán

- Prízvuk na predposlednej slabike (*llanas*) sa označí, pokiaľ je dané slovo **zakončené** na akúkoľvek spoluhlásku s výjimkou **n** a **s**.

fútbol, fácil

- Slová s prízvukom na tretej slabike od konca (*esdrújulas*) majú prízvuk vždy označený.

música, ácido, plátano.

- ▶ Jednoslabičné slová (**monosílabas**) sa píše s prízvukom, pokiaľ majú rôzne gramatické kategórie, alebo sú významovo odlišné.

Con tilde

él (pronombre)
mí (pronombre)
sé (verbo saber)
sí (adverbio)
té (nombre)
tú (pronombre)

Sin tilde

el (artículo)
mi (posesivo)
se (pronombre)
si (conjunción condicional)
te (pronombre)
tu (posesivo)

Él no quiere venir.

Sí, quiero.

El té me gusta mucho.

¿Tú estás cansado?

No sé nada.

Esto es para mí.

El más alto es Pepe.

Si quieres, ven a comer.

¿Te gusta el té?

Tu marido es muy simpático.

No se llama Juan.

Mi madre es rubia.

- ▶ V opytovacích a zvolacích výrazoch sa prízvuk píše vždy.

¿Dónde vive?

¿Cuánto vale?

¿Quién ha venido?

¿Por qué estás enfadada?

¡Qué bonito!

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Nombres de parientes – Mená príbuzných

padre *m* otec • **madre** *f* matka • **abuelo** *m* dedo, dedko • **tía** *f* teta • **suegro** *m* svokor • **cuñado** *m* švagor • **sobrino** *m* synovec • **nieto** *m* vnuk • **bisabuelo** *m* pradedo

Adjetivos de carácter – Charakterové vlastnosti

autoritario autoritatívny, panovačný • **vaga** lenivá • **creativa** tvorivá • **tolerante** tolerantný • **ambiciosa** ctižiadostivá • **responsable** (z)odpovedný, -á • **encantadora** okúzľujúca • **competitiva** súťaživá • **sociable** spoločenský, -á • **inseguro** neistý, nespoľahlivý • **envidioso** závistivý • **cariñoso** milý, láskavý

UNIDAD 4

GRAMATIKA

1. *Estar* + gerundium

- Opisnou väzbou *estar* + gerundium vyjadrujeme činnosti prebiehajúce v určitom okamihu v prítomnosti, v minulosti alebo v budúcnosti.

Roberto está leyendo una novela.

Lucía estuvo esperando el autobús más de una hora.

Mañana a estas horas estaré comiendo con Eduardo.

2. *Estaba* / *estuve* / *he estado* + gerundium

Pretérito imperfecto + gerundio

Yo	estaba	
Tú	estabas	
Él/ella/Vd.	estaba	trabajando
Nosotros/as	estábamos	
Vosotros/as	estabais	
Ellos/ellas/Vds.	estaban	

Pretérito indefinido + gerundio

Yo	estuve	
Tú	estuviste	
Él/ella/Vd.	estuvo	viviendo
Nosotros/as	estuvimos	
Vosotros/as	estuvisteis	
Ellos/ellas/Vds.	estuvieron	

- Rozdiel medzi *estaba viviendo* a *estuve viviendo* je rovnaký ako u *vivía* a *viví*.

Yo estuve viviendo/viví en Madrid durante doce años.

Cuando estaba viviendo/vivía en Madrid, conocí a Pedro.

- Opisná väzba *estaba viviendo* sa nepoužíva pre vyjadrenia zvyklostí v minulosti.

Yo antes ~~estaba jugando~~ jugaba al fútbol todos los domingos.

Pretérito perfecto + gerundio

Yo	he estado	
Tú	has estado	
Él/ella/Vd.	ha estado	leyendo
Nosotros/as	hemos estado	
Vosotros/as	habéis estado	
Ellos/ellas/Vds.	han estado	

- Pretérito perfecto – *he estado viviendo* – sa používa na vyjadrenie priebehu pri nedávno uskutočnených (alebo ešte uskutočňovaných) činnostiach. Dôraz sa dáva na trvanie činností.

He estado leyendo toda la mañana.

3. Slovesné (opisné) väzby

- Slovesné väzby sa používajú pre jemné rozlíšenie trvania, pomíjivosti alebo úmyslnosti, ktoré chce hovoriaci vyjadriť. Napríklad väzba *seguir* alebo *llevar* + gerundium vyjadruje trvanie nejakej činnosti, ktorá sa začala v minulosti a ešte stále trvá.

¿Sigues viviendo en la misma casa?

Llevo trabajando en Madrid tres años.

- Väzba *dejar de + infinitivo* vyjadruje ukončenie nejakej činnosti.

El niño ya ha dejado de llorar.

- Väzba *acabar de + infinitivo* sa používa na vyjadrenie činnosti, ktorá sa udiala bezprostredne pred okamihom prehovoru.

Acabamos de volver de vacaciones.

- Väzba *empezar de + infinitivo* vyjadruje zahájenie/začiatok nejakej akcie.

Empecé a estudiar español cuando era joven.

- Väzba *volver a + infinitivo* vyjadruje opakovanie nejakej činnosti.

Volvieron a verse después de unos años.

Slovesné väzby s infinitívom

Dejar de...		
Acabar de...	+	infinitivo
Empezar a...		
Volver a...		

Slovesné väzby s gerundiom

Seguir...
Llevar... + gerundio

4. Pretérito imperfecto

- Je potrebné zapamätať si, že imperfektum sa používa na vyjadrenie činností minulých, k určitému okamihu v minulosti neukončených alebo pri opisovaní okolností v minulosti, rovnako ako na vyjadrenie zvyklostí v minulosti.

Mi abuela vivía con nosotros.

María era muy alta de pequeña.

Cuando éramos jóvenes, dormíamos muchas horas.

5. Tvorenie slov

- Na tvorenie prídavných mien opačného významu používame predpony **in-**, **i-** a **des-**.

feliz   *infeliz*
responsable   *irresponsable*
agradable   *desagradable*

- Ak prídavné meno začína na **p** alebo **b**, používa sa namiesto predpony **in-** prefix **im-**.

paciente   *impaciente*
posible   *imposible*

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Adjetivos contrarios – Prídavné mená – opaky

util-inútil užitočný, potrebný - neužitočný, nepotrebný •
ordenado/a-desordenado/a poriadny, usporiadaný - neporiadny, rozhádzaný • **presentable-impresentable** predstaviteľný - nepredstaviteľný • **feliz-infeliz** šťastný - nešťastný • **tranquilo/a-intranquilo/a** pokojný - nepokojný • **limitado/a-ilimitado/a** omedzený - neomedzený • **honesto/a-deshonesto/a** čestný, poctivý - nečestný, nepoctivý • **necesario/a-innecesario/a** potrebný, nutný - nepotrebný, zbytočný • **legal-ilegal** legálny, zákonný - nelegálny, nezákonný • **responsable-irresponsable** (z)odpovedný - ne(z)odpovedný • **cómodo/a-incómodo/a** pohodlný - nepohodlný • **paciente-impaciente** trpezlivý - netrpezlivý • **justo/a-injusto/a** spravodlivý, správny - nespravodlivý, nesprávny • **agradable-desagradable** príjemný - nepríjemný • **sensible-insensible** citlivý - necitlivý, bezcitný • **sociable-insociable** družný, spoločenský - nespooločenský

UNIDAD 5

GRAMATIKA

1. Účelové vety

- Vo vetách, ktoré vyjadrujú účel a ktoré sú uvedené výrazmi *para/para que*, sa používa sloveso v infinitíve (pri súvetiach s rovnakým podmetom) alebo v konjunktíve (pri rôznych podmetoch).

- Para* + infinitív sa používa, pokiaľ je podmet rovnaký pri oboch slovesách.

*Le llamé **para** preguntarle por su salud.*
(yo)   (yo)

- Para que* + subjunktív sa používa vtedy, ak má každé sloveso iný podmet.

*Te lo cuento **para que** sepas lo que pasó.*
(yo)   (tú)

- Opytovacie vety s výrazom *¿para qué...?* sa používajú vždy so slovesom v indikatívnom tvare.

¿Para qué querías verme?

2. Imperatív/Rozkazovací spôsob

- Rozkazovací spôsob sa používa pri vydávaní rozkazov, pri udeľovaní inštrukcií alebo rád alebo pri žiadosti o láskavosť.

Baja la voz.

*No **hagas** ruido, por favor.*

Bebe dos litros de agua al día..

- Keď sa imperatív použije ako rozkaz alebo príkaz, často sa zmierňuje pomocou výrazu *por favor* (prosím).

*Carlos, **cierra** la puerta **por favor**.*

- S výimkou kladného imperatívu pre *tú* (ty) a *vosotros* (vy – tykanie viacerým osobám), zodpovedajú všetky tvary rozkazovacieho spôsobu tvarom prítomného subjunktívu.

Imperativo

afirmativo rozkaz kladný

Come (tú)
Coma (usted)
Comed (vosotros)
Coman (ustedes)

negativo rozkaz záporný

No comas (tú)
No coma (usted)
No comáis (vosotros)
No coman (ustedes)

- Slovesá, ktorá disponujú určitou nepravidelnosťou v indikatívnej prítomnosti času, vykazujú rovnakú nepravidelnosť v imperatívnej (vynímajúc tvar pre *vosotros*).

Dormir

Presente

Duermo (yo)

Imperativo

duerme (tú) / no duermas
duerma (Vd.) / no duerma
dormid (vos.) / no durmáis
duerman (Vds.) / no duerman

- Ďalšie nepravidelnosti u: *decir, ir, hacer, poner, oír, tener, ser, venir y salir*.

Decir

afirmativo

di (tu)
diga (Vd.)
decid (vosotros)
digan (Vds.)

negativo

no digas
no diga
no digáis
no digan

- Imperatív + zámená

- **Imperatív kladný** – zámená sa pripájajú za slovesný tvar (v rámci jedného slova).

Cállense, por favor. Díselo tú, Ángel.

- **Imperatív záporný** – zámená sa píše pred sloveso (píšu sa zvlášť).

No te sientes ahí. No se lo digas a Juan.

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Alimentos – Potraviny

berenjenas *f pl* baklažány • garbanzos *m pl* cizrna • mejillones *m pl* slávky jedlé • filete *m* filé, plátok, fileta • yogur *m* jogurt • salchichas *f pl* párky, klobásy • merluza *f* treska • queso *m* syr • lentejas *f pl* šošovica • coliflor *f* karfiol • leche *f* mlieko • huevos *m pl* vajce • fruta *f* ovocie, plod • carne *f* mäso • pescado *m* ryba • pollo *m* kura • tomates *m pl* paradajky • naranjas *f pl* pomaranče • espinacas *f pl* špenát • pasta *f* cestoviny • ensaladas *f pl* šaláty • manzanas *f pl* jablká

Partes del cuerpo – Časti tela

cabeza *f* hlava • frente *f* čelo • orejas *f pl* uši • ojos *m pl* oči • nariz *f* nos • boca *f* ústa, pusa • cuello *m* krk • brazos *m pl* paže • manos *f pl* ruky • dedos *m pl* prsty • pecho *m* prsia, hrud' • espalda *f* chrbát • caderas *f pl* bedrové kĺby, boky • piernas *f pl* nohy • rodillas *f pl* kolená • pies *m pl* chodidlá

UNIDAD 6

GRAMATIKA

1. Slovesá vyjadrujúce pocity a názor + subjunktív

- Po vetách, ktoré sú závislé na slovesách hlavnej vety, ako je napríklad *gustar, interesar* alebo *molestar*, v spojení s osobnými zámenami *me, te, le, nos, os, les*, nasleduje sloveso v infinitívnom alebo subjunktívnom tvare.

- **Infinitív.** Keď je rovnaký podmet v oboch vetách.

Me preocupa llegar tarde al médico.

(yo) (yo)

- **Subjunktív.** Keď je podmet v oboch vetách odlišný.

Me preocupa que Paco llegue tarde al médico.

(yo) (él)

2. Vázba hay que + infinitív

- Vázba *hay que* (musí sa, je nutné) + infinitív sa používa, keď hovoríme o niečom, čo je záväzné/nutné pre všetkých (všeobecne).

Hay que escuchar al profesor cuando está explicando.

3. (No) Hace falta (que)... – (Není) Je necesario...

- **Infinitív.** Všeobecný záväzok (všeobecne, neosobne).

No hace falta limpiar los cristales, están limpios.

- **Subjunktív.** Osobný záväzok (konkrétne určený).

No hace falta que (tú) vengas mañana.

4. Es necesario (je necesario), es importante (je dôležité), es conveniente (je vhodné) que... (aby...)

- **Infinitív.** Používa sa, keď je veta podradená (vedľajšia) neosobná, neodkazuje na konkrétny subjekt (podmet).

Es necesario cuidar el medio ambiente.

- **Subjunktív.** Používa sa, keď podradená (vedľajšia) veta má konkrétny subjekt (podmet).

Es conveniente que (tú) hagas lo que dice el médico.

5. Porovnávanie/Stupňovanie

Stupňovanie prídavných mien

- Vyššia miera vlastnosti: **más** + prídavné meno + **que**
- Nižšia miera vlastnosti: **menos** + prídavné meno + **que**
- Rovnaká miera vlastnosti: **tan** + prídavné meno + **como**

Mi coche es menos ruidoso que el tuyo.

Stupňovanie podstatných mien

- Vyššia miera vlastnosti: **más** + podstatné meno + **que**
- Nižšia miera vlastnosti: **menos** + podstatné meno + **que**
- Rovnaká miera vlastnosti: **tanto/-a/-os/-as** + podstatné meno + **como**

Mi coche gasta tanta gasolina como el tuyo.

Porovnávanie so slovesami

- vyššia miera vlastnosti: sloveso + **más que**
- nižšia miera vlastnosti: sloveso + **menos que**
- rovnaká miera vlastnosti: sloveso + **tanto como**

Mi coche corre tanto como el tuyo.

- Predložka **de** sa pri porovnávaní používa v nasledujúcich prípadoch:

- Keď hovoríme o určitom množstve.

Me he gastado más de 100 € en la lotería.

- Keď po porovnávaní/stupňovaní (prídavného mena) nasleduje **de lo que**.

Es más caro de lo que creía.

- Keď ide o porovnávanie (podstatného mena) kvantitatívne.

Tenemos menos sillas de las que necesitamos

Nepravidelné porovnávanie/stupňovanie

Grande (*veľký – o veku, netýka sa rozmerov!*) # mayor (*väčší = starší*)

Pequeño (*malý – o veku, netýka sa rozmerov!*) # menor (*menší = mladší*)

Bueno (*dobrý, zdravý*) # mejor (*lepší, lepšie*)

Malo (*zlý, chorý*) # peor (*horší, horšie*)

6. Superlatív

- Používa sa na vyjadrenie maximálnej miery vlastnosti. Existujú dva tvary superlatívov.

- **Absolútny superlatív:** vyniká určitá vlastnosť, ktorá je neporovnateľná s ostatnými. Adjetivo + *-ísimo/a/os/as*.

Esta niña es guapísima.

- **Relatívny superlatív:** vyniká určitá vlastnosť v porovnaní s ostatnými (v skupine).

Es el más alto de su clase.

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Verbos de opinión y obligación

– Slovesá na vyjadrenie názoru a záväzku/povinnosti

me molesta que... obťažuje ma, že; vadí mi, že... • **me preocupa que...** robí mi starosti, že... • **es necesario que...** je potrebné, aby... • **es importante que...** je dôležité, aby... • **es conveniente que...** je vhodné, aby... • **hay que...** je (po)trebné... • **me gusta que...** páči sa mi, že...

Mundo natural – Svet prírody

cordillera *f* pohorie • **mar** *m, f* more • **continente** *m* kontinent • **océano** *m* oceán • **desierto** *m* púšť
selva *f* les • **río** *m* rieka • **país** *m* zem • **isla** *f* ostrov • **cañón** *m* kaňon

UNIDAD 7

GRAMATIKA

1. Mužský a ženský rod

- Názvy profesií môžu byť v španielčine v mužskom a v ženskom rode.

masculino	femenino
camarero	camarera
profesor	profesora
juez	jueza
estudiante	estudiante
dependiente	dependienta
futbolista	futbolista
policía	policía
actor	actriz
alcalde	alcaldesa

2. Časové vety: spojka *cuando* (keď)

- V časových vetách, uvedených spojkou *cuando*, môže byť sloveso v indikatívnom alebo subjunktívnom tvare.

- **Indikatív** sa používa, keď odkazujeme na prítomnosť alebo na minulosť.

Cuando voy de viaje siempre traigo regalos.

Cuando salí del trabajo fui a visitar a Lola.

Cuando vivía en París trabajaba de camarero en un restaurante.

- **Subjunktív** sa používa, kedy odkazujeme na budúcnosť.

Cuando termine este trabajo voy a hacer un viaje por África.

- Sloveso v **budúcom čase** (nie v subjunktívnom tvare) sa používa vo opatovacích vetách - priamych alebo nepriamych.

¿Cuándo vendrás a verme?

¿Sabes cuándo llegará María?

No sé cuándo iré a verte.

3. Podmienkové vety

- V podmienkových vetách, uvedených spojkou *si*, môže byť sloveso v indikatívnom alebo subjunktívnom tvare.

- **Indikatív prítomného času** sa používa, keď podmienka, o ktorej sa hovorí, môže byť uskutočnená v prítomnosti alebo v budúcnosti.

Si tengo tiempo, iré a verte.

futuro (budúcnosť)

Si tienes algún problema, llámame por teléfono.

imperativo (rozkazovací spôsob)

Mi marido y yo todos los domingos, si podemos, damos un paseo.

presente (prítomnosť)

- **Subjunktív imperfekta** sa používa, keď podmienka, o ktorej sa hovorí, nemôže byť uskutočnená alebo je jej uskutočnenie veľmi nepravdepodobné.

Si tuviera mucho dinero, no trabajaría.

4. Subjunktív (préterita) imperfekta

Pravidelné slovesá

Hablar	Comer	Vivir
hablara	comiera	viviera
hablaras	comieras	vivieras
hablara	comiera	viviera
habláramos	comiéramos	viviéramos
hablarais	comierais	vivierais
hablaran	comiera	vivieran

Nepravidelné slovesá

- Majú všeobecne rovnakú nepravidelnosť, ktorá sa objavuje aj u préterita indefinida.

Decir	dijera, dijeras...
Estar	estuviera, estuvieras...
Hacer	hiciera, hicieras...
Ir, ser	fuera, fueras...
Pedir	pidiera, pidieras...
Poder	pudiera, pudieras...
Tener	tuviera, tuvieras...
Venir	viniera, vinieras...

UŽITEČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Nombres de profesionales – Názvy profesií

jardinera *f* záhradníčka • **camarero** *m* čašník • **jueza** *f* sudkyňa • **periodista** *m, f* novinár, novinárka • **abogado** *m* právnik • **locutora** *f* hlásateľka, hovorkyňa • **secretario** *m* tajomník • **cantante** *m, f* spevák, speváčka • **fontanero** *m* inštalatér • **peluquero** *m* kaderník • **bailarina** *f* tanečnica, baletka • **cocinero** *m* kuchár • **reportero** *m* reportér, spravodajca • **repcionista** *m, f* recepčný/á

Léxico del trabajo – Výrazy z pracovnej sféry

anuncio *m* inzerát • **entrevista** *f* rozhovor • **currículo** *m* životopis • **empresa** *f* firma • **contrato** *m* zmluva • **despedir (i)** prepustiť • **horario** *m* pracovná doba • **sueldo, salario** *m* plat, mzda • **firmar** podpísať • **experiencia** *f* skúsenosť • **paro** *m* nezamestnanosť

UNIDAD 8

GRAMATIKA

1. Priama reč/nepriama reč (časová súslednosť)

- **Priama reč** reprodukuje prejav hovoriaceho presne tak, ako ju povedal. Graficky sa píše s dvojbodkou, úvodzovkami a veľkým písmenom na začiatku.

Ángel dijo: “Os llamaré mañana”.

- **Nepriama reč** reprodukuje myšlienku hovoriaceho, ale nie presne tak, ako ju povedal, preto je nutné urobiť určité zmeny v štruktúre textu (v slovesnom tvare, v osobných i prívlastňovacích zámenách, v časových výrazoch...)

Ángel me dijo ayer que nos llamaría hoy.

Estilo directo	Estilo indirecto
Presente Pretérito imperfecto	Pretérito imperfecto
Pretérito perfecto Pretérito indefinido	Pretérito pluscuamperfecto
Pretérito pluscuamperfecto	Pretérito pluscuamperfecto
Futuro	Condicional
Condicional	Condicional

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Deportes – Športy

natación *f* plavání • **guantes** *m pl* rukavica • **casco** *m* helma, prilba • **fútbol** *m* futbal • **raqueta** *f* raketa
pista *f* ihrisko, kurt • **tenis** *m* tenis • **ciclismo** *m* cyklistika
• **piscina** *f* bazén • **boxeo** *m* box • **estadio** *m* štadión • **campo** *m* ihrisko • **carretera** *f* závod, preteky, beh • **récord** *m* rekord • **árbitro** *m* rozhodca • **batir** poraziť • **ganador** *m* víťaz • **aficionado** *m* fanúšik • **medalla** *f* medaila

Espectáculos – (Kultúrne) Predstavenie

concierto de rock *m* rockový koncert • **música clásica** *f* vážna hudba • **jazz** *m* jazz • **cine** *m* kino • **teatro** *m* divadlo • **ópera** *f* opera • **ballet** *m* balet • **circo** *m* cirkus
• **tablaó** *m* predstavenie flamenca • **exposición de pintura** *f* výstava obrazov • **escultura** *f* sochárstvo

Arte y Literatura – Umenie a literatúra

cantante *m, f* spevák, speváčka • **poeta** *m* básnik • **actriz** *f* herečka • **actor** *m* herec • **director de orquesta** *m* dirigent orchestra • **escritor** *m* spisovateľ • **compositor** *m* skladateľ • **escultor** *m* sochár • **pintor** *m* maliar • **director de cine** *m* filmový režisér

Música – Hudba

violonchelo *m/violonchelista* *m, f* violoncello/ violoncellista, -tka • **flauta** *f/flautista* *m, f* flauta/flautista, -tka • **violín** *m/violinista* *m, f* husle/huslista, -tka • **piano** *m/pianista* *m, f* piano, klavír/pianista, -ka, klavirista, -tka • **guitarra** *f/guitarrista* *m, f* gitara/gitarista, -tka • **batería** *f/batería* *m, f* skupina bicích nástrojov/bubeník, bubeníčka

UNIDAD 9

GRAMÁTICA

1. Nepriamy rozkaz a žiadosť

- Keď nepriamo tlmočíme nejaký rozkaz alebo žiadosť, potom sloveso vyjadrujúce tento rozkaz alebo žiadosť (spojka *que* tu je potom vo význame *aby*) musí byť v subjunktívnom tvare (prítomnom alebo imperfektnom).

(Jefe: “No llegues tarde”)

Mi jefe siempre me dice que no llegue tarde.

(Lucía: “Ven mañana a mi casa”)

Lucía me pidió que fuera a su casa.

- ▶ Ak je sloveso v uvádzajúcej (v hlavnej) vete (*decir, pedir, etc.*) v prítomnom alebo predprítomnom čase, potom je sloveso vedľajšej vety v tvare prítomného subjunktívu:

Mi madre siempre me dice que no corra cuando voy en coche. Presente Pres. Subj.

Me ha pedido que le preste mi libro.

Pret. Perf. Pres. Subj.

- ▶ Ak je sloveso v uvádzajúcej (v hlavnej) vete (*decir, pedir, etc.*) v ktorokolvek minulom čase (imperfekte, jednoduchom minulom – indefinide, alebo predminulom – plusquamperfekte), potom je sloveso vedľajšej vety v tvare subjunktívu imperfekta.

Me dijo que abriera la ventana.

Pret. ind. Pret. imperf. subj.

- ▶ Slovesom v hlavnej vete býva často *decir* – povedať (v zmysle prikázať/rozkázať) alebo iné slovesá, napr. *pedir, sugerir, recomendar, aconsejar, rogar, prohibir*, etcétera.

ÚŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Noticias – Správy

titular *m* titulok; držiteľ, majiteľ • **robar** kradnúť • **detener** zadržat' • **policía** *m, f* policajt, -ka, polícia • **persecución** *f* prenasledovanie, stíhanie • **agresor** *m* útočník, agresor • **huir** (-y-) utekať • **asaltar** prepadnúť, napadnúť • **apuñalar** pobodať • **herir** (ie) zranit' • **herido**, -a poranený, -á • **atacar** útočiť, napadnúť • **víctima** *f* obeť

Verbos de influencia – Slovesá vplyvu/ovplyvnenia

recomendar (ie) doporučiť, doporučovať • **aconsejar** poradiť, doporučiť • **sugerir** (ie) navrhnúť • **prohibir** zakázať • **pedir** (i) (po)žiadať • **rogar** (ue) (po)žiadať

UNIDAD 10

GRAMATIKA

1. Vyjadrenie nejistoty, odhadu

- ▶ Na vyjadrenie pochybností, prianí alebo plánov, ktoré nie sú isté, používame nasledujúce výrazy + slovesné tvary.

- **A lo mejor** (*snád, možno, pravdepodobne áno*) + indikativ.

A lo mejor vamos a Marbella.

A lo mejor ha ido a comprar los billetes de tren.

- Nie je možné použiť výraz **a lo mejor** + sloveso v budúcom čase!

A lo mejor ~~estará~~ de vacaciones.
está

- **Seguramente** (*určite, iste*)/**probablemente** (*pravdepodobne áno*) + budúci čas alebo prítomný subjunktív.

Seguramente estará / esté enferma. La llamaré.

Probablemente iremos / vayamos a cenar a un restaurante japonés.

- **Quizás** (*snád, možno*) + indikativ alebo subjunktív.

Indikativ sa s výrazom **quizás** použije, keď odkazujeme na aktivity minulé alebo prítomné.

Quizás ha tenido que ir al médico y por eso no ha venido a trabajar.

Subjunktív sa s výrazom **quizás** použije, keď hovoríme o budúcich aktivitách.

Quizás compremos un coche nuevo, pero no sé cuando.

ÚŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Alojamientos – Ubytovanie

En el hotel – V hoteli

piscina *f* bazén • **sala de reuniones** *f* zasadacia miestnosť • **gimnasio** *m* telocvična • **sauna** *f* sauna • **restaurante** *m* reštaurácia • **servicio de plancha** *m* žehlenie prádla • **cuidado de niños** *m* stráženie detí • **aparcamiento** *m* parkovanie • **lavandería** *f* práčovňa, čistiareň • **prensa gratuita** *f* tlač zadarmo • **telefax** *m* telefax

En las habitaciones – V izbách

radio *f* rádio • **televisión** *f* televízia • **teléfono** *m* telefón • **secador de pelo** *m* fén • **albornoz**, -ces *m pl* kúpací plášť, župan(y) • **minibar** *m* minibar • **baño privado** *m* osobná/privátna kúpeľňa • **servicio de habitaciones 24 h** *m* hotelová služba nonstop • **terraza** *f* terasa • **aire acondicionado** *m* klimatizácia • **escritorio** *m* kancelária

Tiempo atmosférico

– Počasie/Klimatické podmienky

nubes *f pl* mraky • **lluvia** *f* dážď • **niebla** *f* hmľa • **tormenta** *f* búrka • **viento** *m* vietor • **sol** *m* slnko • **nubes y claros** polojasno • **nieve** *f* sneh • **nublado** zatiahnutý, zamračený • **lluvioso** daždivý • **frío** *f* chladno, zima • **calor** *m* teplo, horúco

UNIDAD 11

GRAMÁTICA

1. Zámená ako priamy/nepriamy predmet

Zámená ako priamy predmet (4. pád)

	singulár	plurál
1. ^a persona:	me	nos
2. ^a persona:	te	os
3. ^a persona:	lo (le) / la	los (les) / las

Zámená ako nepriamy predmet (3. pád)

	singulár	plurál
1. ^a persona	me	nos
2. ^a persona	te	os
3. ^a persona	le (se)	les (se)

- ▶ Zámená v tvare priameho alebo nepriameho predmetu sa vo vetách dávajú vždy pred určitý slovesný tvar, pokiaľ sloveso nie je v tvare kladného rozkazu.

Lo compré ayer

– *¿Me podrías dejar tu móvil?*

– *Sí, cógelo.*

- ▶ Keď je významové sloveso v infinitíve alebo gerundiu, môže stáť zámeno za týmto neurčitým tvarom (infinitívom alebo gerundiom) – napísané spolu, alebo oddelene pred určitým tvarom (pomocného) slovesa, ktoré ich doprovádza.

Quiero verlos. / Los quiero ver.

Estoy esperándola. / La estoy esperando.

- ▶ V 3. osobe jednotného aj množného čísla sa tvar **le/les** pre priamy predmet (4. pád) mužského rodu používa iba pri životných podstatných menách.

Ayer estuve con tu hermano. Le / Lo encontré muy bien.

- ▶ Keď je potrebné použiť obidva zámenné tvary spolu (priamy aj nepriamy predmet), nepriamy predmet (3. p.) bude ako prvý (nachádza sa pred priamym predmetom – 4. p.).

Dámelo, por favor.

- ▶ Pokiaľ po zámene **le/les** (nepriamy predmet) nasleduje niektorý z priamych predmetov v 3. osobe (začínajúci na písmeno l-), mení sa tvar nepriameho predmetu na **se**.

Acércaselo a tu compañero.

- ▶ Aj keď nepriamy predmet (podstatné meno/vlastné meno) nasleduje až za slovesom, obyčajne sa zopakuje vo forme zámena ešte aj pred určitým slovesným tvarom.

¿Le has dado la noticia a Luis?

2. Neurčité zámená (príslovky): *poco, un poco, mucho, bastante, demasiado*

▶ **poco / un poco – málo / trochu, pár**

- *poco, poca, pocos, pocas* + podst. meno

Hay poca gente en esta tienda.

- *un poco de* + podst. meno

Nos sobra un poco de tiempo.

- *poco* + prídavné meno

Estoy poco interesada en ese tema (= no estoy interesada).

- *un poco* + prídavné meno

Soy un poco miedoso.

▶ **mucho – veľa, množstvo**

- *mucho / -a / -os / -as* + podst. meno

Han pasado muchos días desde la última vez que hablé con él.

- *mucho* (príslovky)

Paco corre mucho.

▶ **bastante / demasiado – dosť / príliš**

- *bastante / demasiado* + prídavné meno

Ese edificio es bastante antiguo.

Son demasiado jóvenes para salir solos.

- *bastante -s / demasiado -a, -os -as* + podst. meno

Esperé bastantes horas.

Tenía demasiada prisa.

- môžu sa taktiež vyskytovať samostatne, ak fungujú ako zámeno alebo príslovka.

– *¿Cuántos quieres?*

– *Dame bastantes.*

– *¿Quieres algo más?*

– *No, gracias, he comido demasiado.*

3. Členy

	Určitý člen		Neurčitý člen	
	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
	Pre niečo, čo (už) poznáme.		Pre niečo, o čom hovoríme po prvýkrát.	
Sing.	el	la	un	una
Pl.	los	las	unos	unas

► Určitý člen (*el, la, los, las*) sa používa:

- Keď hovoríme o niečom, čo už poznáme:

Devuélveme el libro que te presté.

- So slovesom *gustar* a so všetkými slovesami ktoré sa používajú s osobnými zámenami v predmetnom tvare:

Me gusta la música clásica.

- Určitý člen je povinný pri názvoch hier a voľnočasových aktivít, častí ľudského tela, pri osobných predmetoch alebo pri názvoch oblečenia, namiesto prívlast. zámen.

Me duele la cabeza (Me duele ~~mi~~ cabeza).

El fútbol es un deporte muy popular en Europa.

- Pri čase (hodiny).

Son las seis de la tarde.

- Pri názvoch dní v týždni.

El jueves voy a verte.

- Niekedy je možné vypustiť podstatné meno a nechať ho zastúpiť iba členom.

– *¿Quién es tu novia?*

– *La del vestido rosa.*

► Neurčitý člen (*un, una, unos, unas*) sa používa:

- Keď sa o niečom hovorí po prvýkrát:

Me han regalado un gato.

- Keď hovoríme o približnom množstve (v množnom čísle – *unos, unas* = *niekoľko, pár, asi*).

He tardado unas doce horas.

► Rodovo neurčený (neutrálny) člen *lo* sa používa:

- Ak po ňom nasleduje spodstatnené prídavné meno alebo príslovky:

Lo más difícil es aprobar el primer examen.

► Člen sa nepoužíva:

- Keď sa hovorí o profesii, pokiaľ nie je bližšie určená prídavným menom.

Mi primo es un carpintero estupendo.

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Ropa y complementos – Oblečenie a doplnky

chaqueta *f* sako, kabátik • bolsillos *m pl* kapsy • botones *m pl* gombíky • falda *f* sukňa • blusa *f* blúzka • bufanda *f* šál • pendientes *m pl* náušnice • pañuelo (de cuello) *m* šatka (na krk) • cinturón *m* opasok • medias *f pl* pančuchy • zapatos de tacón *m pl* topánky na podpätku • bolso *m* kabelka, taška • gorro *m* čiapka • abrigo *m* kabát • bufanda *f* šál • guantes *m pl* rukavice • camisa *f* košeľa • traje (de caballero) *m* oblek • traje de chaqueta (de señora) *m* kostým(ik) (dámsky) • corbata *f* kravata • sombrero *m* klobúk • vaqueros *m pl* džínsy • pantalones *m pl* nohavice • jersey *m* sveter • camiseta *f* tričko, tielko • botas *f pl* vysoké topánky, čizmy, kozačky • zapatos *m pl* topánky • chándal *m* tepláková súprava • zapatillas de deporte *f pl* tenisky • calcetines *m pl* ponožky

UNIDAD 12

GRAMATIKA

1. Neosobné vyjadrenie pomocou *se*

- Keď pri hovorení alebo písaní prejavu nepoznáme subjekt (podmet), alebo nie je dôležité sa o ňom zmieňovať, používame neosobné štruktúry. Jedna z nich sa tvorí pomocou zvrätneho *se* + aktívne sloveso + pasívny podmet (subjekt).

Se venden pisos.

- Inokedy sa neoznačí žiadny subjekt (podmet), potom sú tieto väzby úplne neosobné.

Profesora, hable más alto, aquí no se oye.

2. Príslovky

- Príslovky slúžia na bližšiu kvalifikáciu, hodnotenie (rozvínutie) slovesa, prídavného mena alebo ďalšej príslovky.

Canta maravillosamente.

Es muy bueno.

Vive bastante cerca.

- Podľa významu môžu vyjadrovať čas, spôsob, miesto alebo množstvo

Tiempo	Modo	Lugar	Cantidad
Čas	Spôsob	Miesto	Množstvo
ahora - <i>teraz</i> ya - <i>už, nech</i> todavía - <i>ešte</i> tarde - <i>neskoro</i> ayer - <i>včera</i> ayer - <i>zajtra</i> hoy - <i>dnes</i>	bien - <i>dobre</i> mal - <i>zle</i> despacio - <i>zvoľna, pomaly</i> así - <i>tak(to)</i> (príslovka s príponou - <i>mente</i>)	aquí - <i>tu</i> allí - <i>tam</i> arriba - <i>hore</i> abajo - <i>dolu</i> delante - <i>vpred, napred</i> detrás - <i>vzadu, dozadu</i> cerca - <i>blízko</i> lejos - <i>daleko</i>	mucho - <i>veľa</i> poco - <i>málo</i> bastante - <i>dost</i> demasiado - <i>príliš, veľa</i> muy - <i>veľmi</i>

- Veľa prísloviak sa tvorí pridaním koncovky -mente k ženskému tvaru prídavného mena.

correcto > correctamente

fácil > fácilmente

UŽITOČNÁ SLOVNÁ ZÁSoba

Fiestas y tradiciones – Sviatky a tradície

Navidad *f* Vianoce • Nochebuena *f* Štedrý večer •
Nochevieja *f* Silvester • Año Nuevo *m* Nový rok •
Reyes Magos *m pl* • Traja králi • turrón *m* mandľový
nugát (španielske vianočné cukroví) • regalos *m pl* dary,
darčeky • belén *m* betlém • villancicos *m pl* koledy •
árbol *m* strom